

Trump-vælgerne i historisk perspektiv

Temanummer: TRUMPLAND – Historiske perspektiver, nutidige realiteter

Trumps utraditionelle valgkamp fik mange til at forvente en sejr til Hillary Clinton ved præsidentvalget i 2016. Dog virker hans sejr mindre overraskende i historisk perspektiv, især når man tager det voksende skel imellem republikanere og demokrater i betragtning. Dette skel er ikke blot baseret på politiske ideer eller økonomiske hensyn, men de sociale grupper, som tilhører hvert parti. Siden 1960'erne har de to partier fremsat hver deres

ideal for et retfærdigt samfund, som oftest adskiller fra hinanden i forhold til køn, race og religion – tre faktorer, som er med til at forme de sociale grupper og deres opfattelse af den sociale orden. Som denne artikel undersøger, har partiernes historiske udvikling og deres vilje til at mobilisere bestemte sociale grupper ført til den nuværende splittelse i den amerikanske befolkning og i forlængelse heraf, Trumps valgsejr.

Donald Trumps sejr ved præsidentvalget i 2016 og den totale overraskelse over dette blandt mange journalister, forskere og politiske eksperter har ført til spørgsmålet, om hans sejr er en historisk undtagelse eller kulminationen på flere års udvikling. I bagklogskabens lys kan Trumps sejr virke uundgåelig, men Hillary Clinton fik næsten tre millioner stemmer mere end sin modkandidat, og derfor er Trumps sejr ikke nødvendigvis et udtryk for komplet kontrol af den amerikanske vælgerskare. Årsagen til valgresultatet kan mere direkte tilskrives den forfatningsmæssige organisation af valgsystemet. Dog er Trump ikke nogen traditionel republikansk politiker; gentagne gange i valgkampen kom han med udtalelser om bl.a. kvinder og etniske minoriteter, som var usædvanligt grove selv for et parti, som i de seneste årtier har haft største opbakning blandt hvide (og) mænd.

Denne artikel kigger nærmere på de amerikanske vælgere og deres politiske loyalitet siden Anden Verdenskrig, og hvordan dette førte til Trumps triumf i 2016. I den forbindelse tages der udgangspunkt i argumentet fra bogen *The Politics of Cultural Difference* af Leege, et al., hvori det foreslås, at vælgeradfærd er mere end blot et spørgsmål om politisk ideologi, men i stedet ideen om den kulturelle identitet, der defineres og konsolideres ved valg. Sociale grupper med en bestemt kulturel identitet ikke blot vejleder vælgernes adfærd i stemmeboksen, men danner grundlag for opfattelsen af den sociale orden. Derfor anses det andet parti ikke blot for at være en gruppe med en anden politisk opfattelse, men som en trussel mod den sociale orden (Leege o.a.; 2002: 1). Dette føles i den grad i det amerikanske politiske miljø i disse år, hvor retorikken imellem fløjene er usædvanligt aggressiv og gør samarbejde på tværs af midten stort set umulig. De kulturelle kampe, der var med til at afgøre valget

ANNE MØRK

ph.d i

amerikanske studier,

annemork1507@gmail.com

til Trumps fordel, begyndte at tage form for et halvt århundrede siden; derfor er en historisk redegørelse for amerikanernes vælgeradfærd relevant, især i forhold til de demografiske faktorer.

I det 21. århundrede kan støtten til de amerikanske politiske partier generelt deles op i tre grupper: 1) republikanske kernevælgere, som består af konservative, evangelister og hvide vælgere i sydstaterne; 2) demokratiske kernevælgere, som består af *liberals*, lavindkomstfamilier og etniske minoriteter; og 3) en gruppe vælgere, som ikke føler sig knyttet til noget af disse partier (Hershey, 2017: 136). I denne artikel vil der primært være fokus på demokrater og republikanere. Ved præsidentvalget i 2016 skulle vælgerne ikke blot sætte kryds ved at parti eller kandidat, men ved en idé om USA. En meningsmåling foretaget af Pew Research Center i august 2016 viste, at demokratiske og republikanske vælgere var markant uenige om, hvorvidt den amerikanske befolkning var bedre stillet end 50 år tidligere. 59 pct. af Clintons vælgere svarede positivt, mens ikke mindre end 81 pct. af Trumps vælgere mente, at USA var dårligere stillet end tidligere (Pew Research Center, 2016: 4). Årsagerne til dette kan være mange, bl.a. økonomiske, men der er også et afgørende kulturelt aspekt af dette. Siden 1960'erne har USA været fanget i *the culture wars* – en kamp om den amerikanske folkesjæl, som går dybere end blot uenighed om politiske ideer. Det er to modstridende visioner af det amerikanske samfund, hvor ideer om køn, race og religion mødes. Fordi det er konceptet om, hvad det vil sige at være amerikaner, der er på spil, bliver retorikken ofte ualmindeligt hadefuld og konfliktsøgende. I historien har der været andre konflikter, hvor amerikansk identitet har været under debat: Fra pro-slaveri vs. anti-slaveri i midten af 1800-tallet, til hvid, protestant kultur vs. multikulturalisme i starten af det 20. århundrede, til kommunisme vs. liberalt demokrati i anden halvdel af samme århundrede. Den nutidige konflikt, har eksisteret siden 1960'erne, men lader til at have nået sin hidtidige højde under Trump.

Den liberale konsensus

Amerikansk partipolitik og vælgeradfærd i nyere tid kan inddeles i fire perioder eller højdepunkter: 1) New Deal-koalitionen fra 1932-1968; 2) 1968 med New Deal-koalitionens sammenbrud og sociale problemstillinger, der bliver dominante i den politiske debat; 3) 1980'erne, hvor rykket fra venstre til højre nationalt konsolideres; og 4) starten af det 21. århundrede, hvor de to partier og deres sociale grupper var blevet så sammentømrede, at det blev svært at samarbejde på tværs af midten. I denne artikel bliver de to sidste perioder, 1980'erne og post-2000, behandlet samtidig.

Perioden 1933-1964 omtales ofte som *the liberal consensus* (den liberale konsensus). I disse år dominerede demokratiske præsidenter Det Hvide Hus, med undtagelse af 1953-1961, hvor den republikanske, omend moderate, Dwight D. Eisenhower bestred posten. I langt størstedelen af disse år kontrollerede demokraterne også Kongressen, og selv mange republikanere erkendte, at den amerikanske New Deal-model var kommet for at blive. I 1930'erne havde

Franklin D. Roosevelt (1933-1945) indført omfattende reformer på det socialpolitiske område, der sikrede millioner af amerikanere adgang til pension og understøttelse og ændrede opfattelsen af den amerikanske stat fra en trussel imod individuel frihed til netop garanten for denne frihed. Roosevelts lederskab igennem det meste af Anden Verdenskrig havde ført til omfattende politisk konsensus på to centrale områder: accepten af den amerikanske velfærdsstats eksistens og behovet for at bekæmpe kommunismen i Den Kolde Krig. Grundlaget for demokraternes politiske dominans var New Deal-koalitionen, den samling af vælgere, der støttede partiet. Koalitionen var en kombination af sorte vælgere, hvide vælgere i Sydstaterne og etniske og religiøse minoriteter i storbyerne (ofte fagforeningsmedlemmer) (Gerstle og Fraser, 1989: xi). I takt med at levestandarden steg for den almene amerikaner i 1950, og en ny generation fik stemmeret, begyndte New Deal-koalition langsomt at slå revner. De amerikanere, der var vokset op under trygge forhold i efterkrigsårene, var mindre villige til at støtte de store offentlige projekter og høje skatter, som var en uundgåelig del af *the liberal consensus* (Hershey, 117: 129).

Mens amerikanernes økonomiske velstand trak flere vælgere i en mere konservativ retning, var det racespørgsmålet, der begyndte at true demokraternes dominans i sydstaterne. I trods mod republikaneren Abraham Lincolns frigørelse af slaverne og nordstaternes til tider brutale kontrol af den tidligere Konføderation, var det demokratiske parti så dominerende i sydstaterne, at det republikanske parti næsten var ikke-eksisterende i det allerdybeste Syden. Samtidig betød det, at sorte amerikanere i høj grad stemte republikansk – i hvert fald uden for sydstaterne, hvor de fleste sorte borgere stadig blev nægtet adgang til stemmeurnerne. Det fungerede, indtil Franklin Roosevelt tiltrådte som præsident i 1933. Hans *New Deal*-reformer tiltalte også den sorte befolkning og var generelt venligst stemt over for en forbedring af sorte rettigheder. Det første tegn på problemer i koalitionen imellem hvide sydstatsvælgere og sorte vælgere kom for alvor til udtryk ved valget i 1948. Her stillede sydstatsdemokraten Strom Thurmond op som uafhængig kandidat i protest imod den siddende præsident Harry Truman og hans pro-borgerrettighedsprogram. Sydstaternes loyalitet over for det demokratiske parti fik en ende med Lyndon B. Johnsons præsidenttid fra 1963-1969. Selvom Johnson selv var sydstatsmand, var han fuld af sympati for de sortes sag og ønskede at gøre en ende på sydstaternes apartheidsystem. Det var Johnson, der i 1964 underskrev loven, der endte Jim Crow-systemet, og året efter sikrede han sorte stemmerettigheder. Præsidenten selv var fuldt ud bevidst om prisen for at gøre det moralsk rigtige – »overdraget Syden til det republikanske parti i lang tid fremover« sagde han da han underskrev loven i 1964. Sydstatsfløjen i det demokratiske parti havde ofte samarbejde med republikanerne i 1950'erne og 1960'erne, og med det demokratiske partis ny åbenlyse pro-borgerrettighedsplatform var rykket til højre partimæssigt ikke overraskende (Jenkins, 2014: 10).

1968

Verden over var 1968 et dramatisk år – studenteroprøret og demonstrationerne imod Vietnamkrigen var på deres højeste. Også valgmæssigt anses året for at være et vendepunkt i amerikansk partipolitik. Følgende markante ændringer forekom i vælgerpolitikken i slutningen af 1960'erne og starten af 1970'erne – ændringer som stadig dominerer amerikansk politik:

1. Republikanerne overgik til den såkaldte *southern strategy*, hvor man specifikt gik efter at mobilisere hvide, konservative vælgere – ofte med brug af mere eller mindre racistiske budskaber.
2. Amerikanske katolikker, som ellers havde været trofaste demokrater i et århundrede, skiftede til det republikanske parti.
3. Evangeliske kristne skabte en særskilt politik platform i protest imod det, de opfattede som en trussel imod den offentlige moral. De blev for alvor mobiliseret af Højesterets legalisering af abort i 1973 og placerede sig solidt i det republikanske parti.
4. Sorte vælgere kunne endelig stemme i store antal efter Kongressens vedtagelse i 1965 af The Voting Rights Act, som ulovliggjorde de bestemmelser i flere sydstater, som havde været brugt til at nægte afro-amerikanere deres ret til at stemme. I årene 1965-70 fik mere end én million sorte amerikanere stemmeret takket være reformen, og siden da har afro-amerikanere været overvældende demokratiske (Jenkins 2014: 129).

1968 markerede samtidig det år i amerikansk politik, hvor Den Kolde Krig og det amerikanske velfærdssystem mistede deres primære rolle som politisk skillelinje. I stedet blev det sociale problemstillinger, der overtog debatten og stadig definerer amerikansk politik. Ideen om sociale konflikter som centrum var dog allerede sat i værk tidligere, dog i en anden sammenhæng. Den Kolde Krig blev politisk fremstillet; ikke blot som en militær/geopolitisk konflikt, men som sammenstødet imellem to uforenelige ideologier og kulturer. Denne ramme for politisk debat blev overført til sociale problemstillinger (Leege o.a., 2002: 83).

En del af republikanernes *southern strategy* var et oprør med, hvad de mente, der var Demokraternes svage håndtering af lov og orden samt velfærdsproblematikker. Allerede i 1950'erne havde republikanerne forsøgt at appellere til socialt konservative sydstatsvælgere, men borgerrettighedsbevægelsen gav grobund for større republikansk succes. *Southern strategy* har/havde ofte racistiske undertoner, hvor den afro-amerikanske befolkning blev indirekte fremstillet som en trussel imod »det pæne samfund« (Jenkins, 2014: 120, 143). De sociale revolutioner i 1960'erne/1970'erne som feminisme, borgerrettigheder og studenteroprøret blev samtidig fremstillet som hedonistiske – til tider anarkistiske – bevægelser, der signalerede et tab i værdier og offentlig moral. Den nutidige opdeling af demokrater og republikanere som henholdsvis liberale og konservative på sociale problemstillinger stammer således fra denne periode. Demokratene er kommet til at repræsentere minoriteterne – afroamerikanerne, Hispanics, kvinder, homoseksuelle, osv. – mens republikanerne

finder deres kerne i den hvide middel- og arbejderklasse, der anser disse gruppers aktivisme som en trussel. Idet det demokratiske parti siden 1930'erne havde været partiet, der argumenterede for økonomisk lighed, var det en naturlig overgang at argumentere for social lighed for minoriteter. Dette blev forstærket af, at mange minoriteter, bl.a. afroamerikanere, jøder og katolikker, allerede dannede basis for New Deal-koalitionen.

I 1970'erne ændrede en reform måden at vælge præsidentkandidater på. Indtil da var det kun enkelte stater, der benyttede sig af primærvalg i forbindelse med udvælgelsen af en kandidat, og i stedet var det partitoppen, der reelt valgte kandidaten. I 1968 blev den siddende vicepræsident Hubert Humphrey demokraternes præsident uden at have deltaget i et eneste primærvalg. I forsøget på at gøre valget af kandidater mere demokratisk, åbnede man processen op for de mere radikale kræfter i partierne. Da kernevælgerne i partierne generelt er mere ideologiske og ydergående i deres holdninger, er det dem, der får lov til at forme partiets platform. Fordi man som vælger ikke blot støtter en politisk ide, men en social orden, er vælgere tilbøjelige til at støtte deres parti næsten uanset hvad. Således var en reform af det politiske system med til at radikalisere partierne politisk og skabe større splid imellem de to grupper (Fiorina, 2011: 210-4).

Reagan-æraen

I 1980'erne sås den sidste vælgerflugt af den hvide middelklasse fra demokraterne til republikanere. Disse vælgere, som havde holdt fast i deres loyalitet til demokraterne efter 1968, men som endelig skiftede til den konservative side i 1980'erne, kaldes ofte Reagan-demokraterne. De støttede stadig demokraternes økonomiske programmer, men var tiltrukket af Reagans optimisme og hårde tone i Den Kolde Krig og i krigen imod kriminalitet. Selvom republikanerne vandt præsidentposten fem ud af seks gange i perioden 1968-1988, tog det tid, før forandring var gennemført på andre politiske niveauer. Indtil Reagan-æraen fortsatte demokraterne med at dominere både i Kongressen og på delstats- og lokalniveau. Det er også i denne periode, at republikanerne for første gang siden Anden Verdenskrig kan måle sig med demokraterne i spørgsmålet om partidentifikation. Indtil da havde et flertal af vælgere identificeret sig som demokrater, til tider med op til et forspring på 10-15 pct. (Karol, 2014: 1-3).

Reagan førte ikke blot politisk men også kulturel krig imod Demokraterne. Republikanerne var imod kriminalitet, velfærdssystemet og høje skatter. Ikke mindst appellerede konservative kræfter til de vælgere, som måske følte sig truet af 1960'ernes sociale revolutioner og følte at deres kultur var under angreb. Ved valgkampen i 1992 søgte mange af disse Reagan-demokrater tilbage til det demokratiske parti og dets kandidat Bill Clinton pga. stigende bekymringer for økonomisk nedgang. Leege et al. argumenterer, at de katolske vælgers skift i loyalitet til republikanerne i høj grad var motiveret af modstand imod den sorte borgerrettighedsbevægelse. Sorte amerikaneres store tilknyt-

ning til det demokratiske parti drev hvide katolikker længere til højre på den politiske skala (Leege o.a., 2002: 150).

Perioden 1968-2018 har været mærket af konservativ dominans i Det Hvide Hus og i den politiske debat. Det er værd at bemærke, at to af de tre demokratiske præsidenter i denne periode (Jimmy Carter, 1977-1981 og Bill Clinton 1993-2001) begge var sydstatsmænd, hvis platform afveg fra den gængse liberale politik efter 1960'erne. Carter var evangelist og brugte sin religion til at præsentere sig som alternativ til den korrupte Richard Nixon (som måtte gå af i 1974 efter Watergate-skandalen). Bill Clinton fokuserede på økonomiske emner frem for de sociale problemer, der havde domineret partiets kampagner i 1980'erne. Clinton gjorde op med sit partis ry for at agere blødsøden pengekasse for de fattigste amerikanere ved at love, at han ville »gøre en ende på velfærd, som vi kender det« (Karol, 2014: 17). I kontrast til disse to står demokraternes tredje præsident i perioden, Barack Obama, hvis økonomiske politik appellerede til Reagan-demokraterne, men samtidig støttede han åbent rettigheder for kvinder og andre minoriteter. Med dette kunne han mobilisere de unge vælgere, der i modsætning til deres forældre og bedsteforældre ikke følte sig truede af ideen om et multikulturelt, kønsmæssigt ligestillet samfund.

Siden 1965 har sorte vælgere i overvældende grad (til tider op til 95pct.) støttet demokratiske præsidentkandidater. Det er på trods af, at sorte vælgere ofte er mere religiøse end ikke-sorte demokrater og ofte har konservative holdninger til f.eks. abort og homoseksuelles rettigheder (Kidd o.a., 2007: 165). De vælgerbevægelser, der startede med New Deal-koalitionens sammenbrud i 1960'erne, blev for alvor konsolideret omkring årtusindskiftet; de seneste tyve år er partiernes politiske platforme ikke blot blevet mere ideologisk ekstreme, men deres vælgergrupper er også blevet mere loyale og afstanden imellem de forskellige sociale grupper dermed også vokset (Dominguez, 2014: 143). Siden 1980'erne er en ny markant vælgergruppe vundet frem, Hispanics, som resultat af øget immigration fra Mexico og Mellemamerika. Ofte religiøse og generelt socialt konservative havde de svært ved at finde et fast parti som gruppe, men i det seneste årti er Hispanics blevet solide demokratiske vælgere. I takt med at Hispanics vokser som befolkningsgruppe i de kommende årtier, står republikanerne over for en udfordring, hvis de fortsætter en politik og retorik, der favoriserer den hvide sociale gruppe (Dominguez, 2014: 153).

»It's the economy, stupid!« Eller er det?

I forbindelse med valget i 1992, da den siddende præsident George H.W. Bush måtte afgive magten til Bill Clinton, blev Clintons kampagnechef berømt for overstående udtryk, der antyder, at det er den amerikanske økonomis tilstand, der afgør valg. De seneste årtiers republikanske dominans er til tider blevet forklaret med, at demokraterne har brugt for meget tid og energi på sociale problemer – f.eks. abort, ligestilling, racepolitik, homoseksuelles rettigheder, o.lign. Imens kan republikanernes succes tilskrives deres fokus på økonomiske spørgsmål, f.eks. arbejdsløshed og økonomisk vækst. Ved de se-

neste valg har republikanernes identitetspolitik dog spillet en stigende rolle: Trumps strenge immigrationspolitik, angreb på kvinder og forsøg på at tilbagerulle rettigheder for homo- og transseksuelle er bare nogle eksempler på republikansk identitetspolitik. En måling foretaget af Pew Research Center i august 2016 viste således, at det var de emner, der primært adskilte potentielle Trump- og Clinton-vælgere. Mens begge vælgergrupper var bekymrede for nationens økonomiske tilstand og racekonflikter, var Trumps vælgere i markant højere grad bekymrede for immigration – 66 pct. blandt Trump-vælgere var meget bekymrede for dette, mens det kun gjaldt 17 pct. af Clintons vælgere (Doherty, 2016). Desuden stod Trump stærkest internt i det republikanske parti blandt de vælgere, der opfattede immigration og multikulturalisme negativt (Jones og Kiley, 2016), og hans retoriske angreb på muslimer, sorte og især mexicanere virkede tiltrækkende på mange republikanske vælgere (Hooghe og Dassonneville, 2008: 532). På trods af at Trump på en del politiske områder (udenrigspolitik, frihandel, lovprisning af diktatorer) adskilte sig fra store dele af det republikanske parti, vandt han stadig stort blandt vælgere, der identificerede sig selv som republikanere. Den sociale gruppes magt var stærkere end de politiske principper (Jacobsen, 2017: 11).

Trumps strenge immigrationspolitik, angreb på kvinder og forsøg på at tilbagerulle rettigheder for homo- og transseksuelle er bare nogle eksempler på republikansk identitetspolitik

Religion, race og køn

Det er især tre faktorer, der adskiller de dominerende sociale vælgergrupper: religion, race/etnicitet, og køn. I det første tælles der både, om vælgerne er evangelister eller ej, og hvor ofte vælgerne går i kirke. Der tegner sig et klart billede på to af punkterne. På religionsspørgsmålet findes der et skel imellem evangelister og ikke-evangelister samt på kirkegang. Evangelister og vælgere, der går i kirke/synagoge/moske én gang i ugen eller oftere, er markant mere tilbøjelige til at stemme republikansk end andre vælgere. På det andet punkt, race/etnicitet er der største opdeling imellem hvide vælgere (typisk republikanere) og ikke-hvide (overvældende demokrater). Race/etnicitet har desuden et tæt samspil med køn: Et flertal af mænd støtter i udgangspunktet republikanerne, samt et lille flertal af hvide kvinder. Blandt ikke-hvide kvinder findes der et stort flertal af demokrater i så høj en grad, at kvinder (uanset race) generelt kan placeres hos demokraterne (Olson og Green, 2006: 443-4). Andre faktorer skiller også de to partiers vælgere (Olson og Green, 2006: 444): 1) region (Republikanerne står stærkest i Midtvesten og Syden; demokraterne på Øst- og Vestkysten); 2) bosættelsesform (Republikanerne i landområder og forstæder; demokraterne i byerne); og 3) alder (Republikanerne +40; demokraterne under 40 år). Desuden er indkomstniveau og uddannelse også indikatorer, hvor demokraterne ofte står bedst blandt de mest og mindst veluddannede, mens republikanerne klarer sig bedst blandt middelklassen. Disse

mange faktorer illustrerer, hvordan demografiske egenskaber kæmper for at være afgørende i forbindelse med politiske valg. Således kan hvide kvinders valg af Trump i 2016 på trods af hans problematiske udtalelser om kvinder og seksuelle overgreb forklares med adskillige andre faktorer, især race/etnicitet (Junn, 2017: 350). Selvfølgelig er der her tale om en grov generalisering, og mange millioner vælgere passer ikke nødvendigvis ind i dette format. Desuden er mange af disse opdelinger på 55-45 pct., men på trods af den lille statistiske forskel er der alligevel en tendens over tid, der antyder, at disse egenskaber er med til at forme vælgernes politiske loyalitet. Andre forskelle er ganske overvældende, bl.a. er der 90-95 pct. af afro-amerikanere der stemmer demokratisk.

Et centralt emne i amerikansk politik de seneste 50 år har været det religiøse højre og dets støtte til det republikanske parti. I den periode er et stigende antal amerikanere begyndt at identificere sig som evangelister, dvs. kristne fundamentalister, der tror på en bogstavelig fortolkning af Bibelen og som forsøger at påvirke det politiske system til at lade kristne værdier influere politiske beslutninger. Den evangeliske bevægelse er primært protestantisk, men har stigende tilknytning fra katolikker. Siden 1960, hvor John F. Kennedy blev valgt som USA's første (og hidtil eneste) katolske præsident, har skellet imellem evangelister og ikke-evangelister erstattet konflikten imellem protestanter og katolikker (Leege o.a., 2002: 167). Siden starten af 1980'erne har det religiøse højre udgjort en absolut grundsten i det republikanske parti. Ikke blot delte parti og evangelisterne konservative værdier på sociale og kulturelle områder, men især Præsident Reagan søgte målrettet et samarbejde med det religiøse højre og dets ledere (Karol, 2014: 6). Partiets modstand imod demokraternes ønske om at bruge staten til at opnå social retfærdig spillede sammen med det religiøse højres modstand imod sekularisme og feminisme. Men ved valget i 2016 støttede evangeliske vælgere i overvældende grad Trump i både primærvalg og det nationale valg, hvilket skabte debat om, hvordan det religiøse højre kunne støtte en kandidat med så kontroversiel en fortid. Philip Gorski påstår, at det skyldes, at det religiøse højre fundamentalt er hvide nationalister, hvis politik er et oprør mod ikke blot sekularisme og sociale forandringer, men også ideen om USA som multikulturelt samfund (Gorski, 2017: 338).

Siden starten af 1980'erne har det religiøse højre udgjort en absolut grundsten i det republikanske parti

Fokus på kvinders rettigheder førte til direkte konflikt med den evangeliske bevægelse. Retten til abort er blevet den primære slagmark imellem feminist og religiøse fundamentalister, men grundlæggende handler problemet om, at evangelisterne føler, at feminismen – ikke blot retten til abort, men også kvinders seksuelle frigørelse, adgang til arbejdsmarkedet og ønske om flere kvinder i magtpositioner – udgør en trussel imod den sociale orden (Leege o.a., 2002: 94). Konservative kræfter omtaler ofte dette som ødelæggelsen af den amerikanske familie, dvs. at kvindefrigørelsen har ført til et forhøjet

antal skilsmisser og flere børn opdraget af enlige forældre. Politisk set kaldes denne position *pro-family*, dvs. vælgere, der ønsker at vende tilbage til de traditionelle kønsroller, hvor manden er familiens overhoved. I de seneste to årtier er *pro-family* også kommet til at dække den negative reaktion imod anerkendelsen af homoseksuelles rettigheder. Et flertal af kvindelige vælgere har længere støttet demokraterne, men en interessant detalje skal markeres her. Hvide kvinder foretrækker ofte republikanske præsidentkandidater, bl.a. Donald Trump.

Ingen regel uden undtagelse

Mens mange af Trumps vælgergrupper har flyttet sig mod højre igennem årtier, var der dog én markant vælgergruppe, der afgjorde valget til hans fordel. Selvom Clinton fik flere stemmer nationalt end Trump, tabte hun valget på grund af valgmandsstemmerne i det øverste Midtvesten. Det var især industriarbejdere, som havde stemt på Barack Obama i 2008, der flyttede sig fra venstre mod højre, men Trumps kulturretorik kan også have spillet en rolle. Michael McQuarrie argumenterer for, at det især var økonomiske forhold (krise i især bilindustrien), der skubbede disse vælgere over i Trumps lejr. Desuden var der også et markant antal sorte vælgere, som skiftede parti i disse områder (McQuarrie, 2017: 143). Spørgsmålet om vælgeradfærd som følge af sociale eller økonomiske prioriteter er dermed samtidig afhængig af regionale aspekter.

Hvem bringer fremtiden? Hvide udgør allerede et mindretal i flere stater som Hawaii, Texas, Californien, New Mexico og Nevada, og ifølge befolkningsprognoser står USA's hvide befolkning til at blive et nationalt mindretal i 2045 (Frey, 2018). De sidste halvtreds års vælgeropførsel viser, at race og etnicitet har været en afgørende faktor i at definere de sociale grupper, som har stor betydning for vælgeradfærd i USA. Især Trump valgte i sin valgkamp at appellere primært til hvide vælgere. Hvis det republikanske parti bliver identificeret ikke blot med primært hvide vælgere, men bliver stemplet som decideret fjendtligt over for ikke-hvide amerikanere, kan det få store konsekvenser for partiets mulighed for politisk succes. Der er andre demografiske farer forude for republikanerne – partiet er suverænt mest populært blandt den ældre del af befolkningen. Men internt i partiet er der store forskelle imellem generationerne. Et eksempel er spørgsmålet om homoseksuelles rettigheder, hvor unge republikanere i høj grad støtter dette mens de ældre vælgere modarbejder det. Lige nu fører partiet altså en politik, som ikke har opbakning blandt de fremtidige vælgere. De sociale identiteter som har bragt Trump til Det Hvide Hus, risikerer at blive undergravet af den demografiske udvikling og vil kræve nye dannelser af grupper og identiteter.

Litteraturliste

- Doherty, Carroll (2016), »5 facts about Trump supporters view of immigration«, Pew Research Center, <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/08/25/5-facts-about-trump-supporters-views-of-immigration>.
- Dominguez, Casey K.B. (2014), »Polarization and volatility: The state of the party system in the twenty-first century« i Marjorie Randon Hershey, red., *Guide to U.S. Political Parties*, Washington: CQ Press, pp. 143-156.
- Fiorina, Morris P. o.a. (2011), *Culture War? The myth of a polarized America*, 3. udgave, Boston: Longman.
- Fraser, Steve og Gary Gerstle (1989), *The Rise and Fall of the New Deal Order*, Princeton, NJ: Princeton University Press.
- Frey, William H. (2018), »The US will become minority white in 2045, census projects«, The Brookings Institution, <https://www.brookings.edu/blog/the-avenue/2018/03/14/the-us-will-become-minority-white-in-2045-census-projects/>.
- Gorski, Philip (2017), »Why evangelicals voted for Trump: A critical cultural sociology«, *American Journal of Cultural Sociology*, 3(5): 338-54.
- Hershey, Marjorie Randon (2017), *Party politics in America*, 17. udgave, New York og London: Routledge.
- Hooghe, Marc og Ruth Dassonneville (2017), »Explaining the Trump vote: The effect of racist resentment and anti-immigrant sentiments«, *Political Science*, 51(3): 528-34.
- Jacobsen, Gary C. (2017) »The triumph of polarized partisanship in 2016: Donald Trump's improbable victory«, *Political Science Quarterly*, 132(1): 9-41.
- Jones, Bradley og Jocelyn Kiley (2016), »More 'warmth' for Trump among GOP voters concerned by immigrants, diversity«, Pew Research Center, <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/06/02/more-warmth-for-trump-among-gop-voters-concerned-by-immigrants-diversity/>.
- Jenkins, Jeffrey A. (2014) »Partisanship, sectionalism and race: Civil rights and party development from the 1950s through the 1970s« i Marjorie Randon Hershey, red., *Guide to U.S. Political Parties*, Washington: CQ Press, pp. 116-28.
- Junn, Jane (2017), »The Trump majority: White womanhood and the making of female voters in the US«, *Politics, Groups, and Identities*, 5(2): 343-52.
- Karol, David (2014), »Parties revised and revived: Democrats and Republicans in the age of Reagan, 1980-2000« i Marjorie Randon Hershey, red., *Guide to U.S. Political Parties*, Washington: CQ Press, pp. 1-24.
- Kidd, Quintin, o.a. (2007), »Black voters, black candidates, and social issues: Does party identification matter?«, *Social Science Quarterly*, 88(1): 165-76.
- Leege, David C. o.a. (2002), *The Politics of Cultural Difference: Social Change and Voter Mobilization Strategies in the post-New Deal Period*, Princeton, NJ: Princeton University Press.
- McQuarrie, Michael (2017), »The revolt of the Rust Belt: Place and politics in the age of anger«, *The British Journal of Sociology*, 68(1): 120-52.
- Olson, Laura R. og John C. Green (2006), »Introduction – 'Gapology' and the Presidential Vote«, *PS: Political Science and Politics*, 39(3): 443-6.
- Pew Research Center (2016), »Clinton, Trump supporters have starkly different views of a changing nation«, 8 pp., <http://www.people-press.org/2016/08/18/clinton-trump-supporters-have-starkly-different-views-of-a-changing-nation/>.